

REINDUSTRIJALIZACIJA FBIH

Udruženje poslodavaca u FBiH

April 2026.

Problem u Bosni i Hercegovini nije nedostatak ideja, već implemetacija mjera. Postoje jasni prijedlozi u oblastima infrastrukture, tržišta rada, porezne politike, izvoza.

Stagnacija industrije (2013–2024)

- Udio industrije u BDV FBiH: ~16% (bez rasta)
- Zaposlenost u industriji: ~19% ukupne zaposlenosti
- Produktivnost industrije FBiH iznosi **22,7 hiljada € po zaposlenom**
- EU prosjek - **80 hiljada €**

Razlika je više od **3,5 puta**.

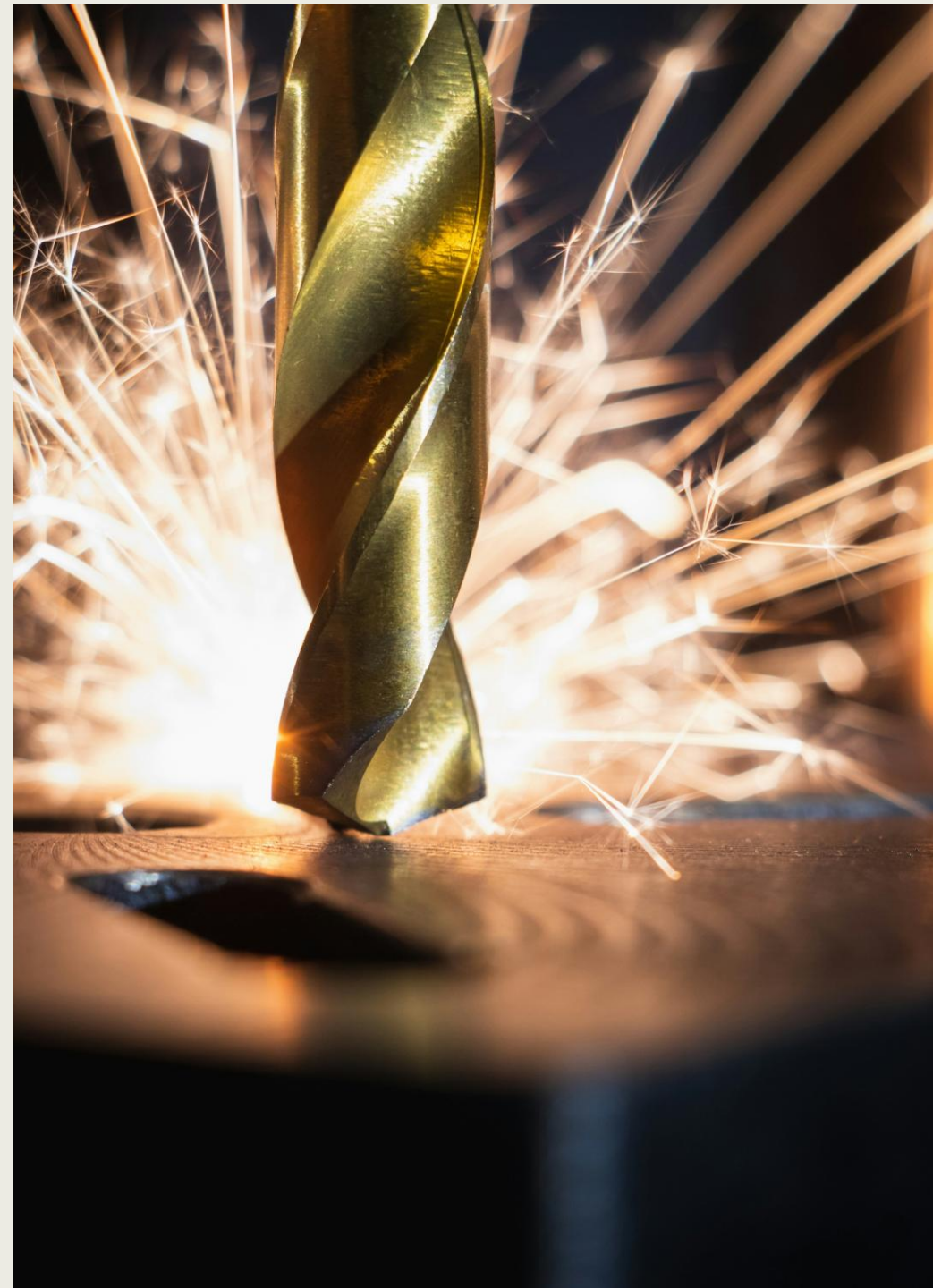
Dostizanje 50% EU prosjeka bi iznosio oko **40 hiljada €**.

Razlika bi iznosila **+17,3 hiljada € po zaposlenom**.

Cca manje od 100.000 zaposlenih u industriji potencijalni dodatni BDV iznosi oko **3,5 milijardi KM**.

Ako godišnje ode samo **10.000 radnika**:

- Direktni gubitak ~**240 miliona KM** godišnje
- Ukupni efekti (multiplikatori): **360–480 miliona KM** godišnje
- U pet godina: Više od **2 milijarde KM** izgubljene ekomoske aktivnosti

Struktura izvoza:

- Niska i srednje-niska tehnologija: ~70%
- Visokotehnoški proizvodi: 1–2%

Povećanje high-tech izvoza na 5%

→ Efekti:

+300 do 400 miliona KM godišnje

veće marže

stabilnija ekonomija

veća otpornost na šokove

ZAKLJUČAK

Industrijska politika treba biti dizajnirana kroz:

- Jasnu kvantifikaciju gubitaka (BDV, radna mjesta, izvoz)
- Smanjenje percepcije rizika (fazna implementacija)
- Brze i vidljive rezultate (industrijske zone, dozvole, investicije)

Najveći trošak je nečinjenje.

Proizvodnja, dodana vrijednost (USD)

<u>Država</u>	2022.	2023.	2024.
Slovenija	11.940.696.473	13.518.516.683	14.132.541.119
<u>Srbija</u>	9.914.281.364	10.811.074.692	11.430.546.619
Hrvatska	8.739.442.942	10.467.292.631	9.742.569.812
Bosna i Hercegovina	3.525.970.486	3.663.308.927	3.764.371.884
<u>Albanija</u>	1.427.171.428	1.692.088.578	1.759.633.560
<u>Crna Gora</u>	234.479.806,8	221.336.202,7	275.517.624

BROJ ZAPOSLENIH U INDUSTRIJI

<u>Godina – mjesec</u>	<u>Broj zaposlenih</u>
2023-01	106.349
2023-02	106.338
2023-03	106.440
2023-04	106.349
2023-05	106.421
2023-06	106.550
2023-07	106.387
2023-08	104.896
2023-09	104.115
2023-10	104.220
2023-11	103.315
2023-12	102.524

Izvor: Porezna uprava FBiH

INVESTMENT RISK

2026

4%

Equity Risk Premium

31%

Risk profiles are affected by the strength of the economy, legal system, and how stable or corrupt government is.

This is the extra return investors expect for putting their money into riskier markets, versus those that are more mature.

Türkiye updated February 2026, other countries are as of January
Source: Aswath Damodaran at New York University's Stern School of Business

INVESTICIJSKI RIZIK BiH

Bosna i Hercegovina se svrstava među zemlje sa najvišim investicijskim rizikom u Europi sa 12,6 posto. Nalazi se na trećem mjestu iza Ukrajine i Bjelorusije.

Od ostatka svijeta iza BiH su uglavnom države koje su pogođene ratovima, sankcijama ili diktaturama (Mianmar, Sjeverna Koreja, Iran, Haiti...).

Percepcija rizika nadilazi ekonomske faktore i uključuje:

- političku nestabilnost
- pravnu nesigurnost
- spor i neefikasan institucionalni sistem

Posljedice:

- smanjeni priliv stranih investicija
- usporen industrijski razvoj
- gubitak konkurentnosti na europskom tržištu

PRIJEDLOZI POTICAJNIH MJERA

U središte svih projekata, mjera i poticaja stavljamo poboljšanje **uslova rada** za radnike, **jačanje konkurentnosti** kompanija te **stvaranje stabilnog i predvidivog okruženja** za razvoj poduzetništva i industrijske proizvodnje.

1. INFRASTRUKTURA

Izgradnja i razvoj industrijskih zona (neposlovnih zona)

PRINCIPI:

- Vlasti na svim nivoima trebaju sistemski investirati u razvoj **industrijskih zona (isključivo industrijskih) na cijeloj teritoriji FBiH** uključujući i manje sredine
- Lokacija: **državna imovina i neperspektivna vojna imovina i slično**
- U industrijskim zonama gradila bi se **isključivo industrijska postrojenja**
- Građevinske dozvole moraju se izdavati u **kratkim rokovima**
- Prodaja parcela bi bila dozvoljena isključivo **krajnjim korisnicima**, uz **zabranu preprodaje**
- Plaćanje omogućiti na **duži vremenski period** (npr. deset godina), pri čemu bi do potpune otplate vlasnik zemljišta bila nadležna vlast (općina, kanton ili Federacija). **Nakon ukupne isplate**, vlasništvo bi prelazilo na kompaniju
- Renta za izgradnju bi bila **besplatna**, dok bi vlast kao svoj investicioni doprinos osigurala kompletnu infrastrukturu (električna energija, voda, saobraćajni pristup i dr.)

2. RADNA SNAGA

Zadržavanje domaće radne snage kroz socijalnu gradnju

PRINCIPI:

- **Socijalni stanovi** namijenjeni radnicima, s ciljem smanjenja odlaska i stimulacije povratka radne snage iz zemlje, a gradili bi ih firme ili javni sektor
- **Besplatno zemljište i infrastruktura**, a investitor finansira izgradnju. Cijene stanova: od **1.200 do 1.400 KM po m²**
- Lokacija: periferija gradova i općina, u **neposrednoj blizini industrijskih zona**
- Otplata stanova na duži period, prijedlog roka od **15 godina**, a vlasništvo bi prelazilo na radnika **nakon potpune otplate**, uz uslov ostanka i rada u Bosni i Hercegovini
- **Ugovorno regulisan prelazak radnika** između firmi (ako firma investira u stanogradnju)
- Ako radnik napusti BiH: **rate se tretiraju kao najam**, stan se dodjeljuje drugom radniku

Obrazovna politika i usklađivanje s potrebama tržišta rada

PRINCIPI:

- Kurikulume stručnih predmeta uskladiti na nivou FBiH, uz učešće poslovne zajednice
- Prekvalifikacije i dokvalifikacije provoditi **isključivo u kompanijama** uz sufinansiranje od strane službi za zapošljavanje
- Osigurati **besplatan produženi boravak u svim osnovnim školama**, čime bi se omogućilo veće uključivanje žena na tržište rada
- **Subvencionirati boravak djece u vrtićima** (javni i privatni) kroz vaučere
- Kroz dodjelu besplatnog zemljišta i infrastrukture **stimulirati kompanije** da učestvuju u osnivanju predškolskih ustanova

Uvoz i angažman strane radne snage

PRINCIPI:

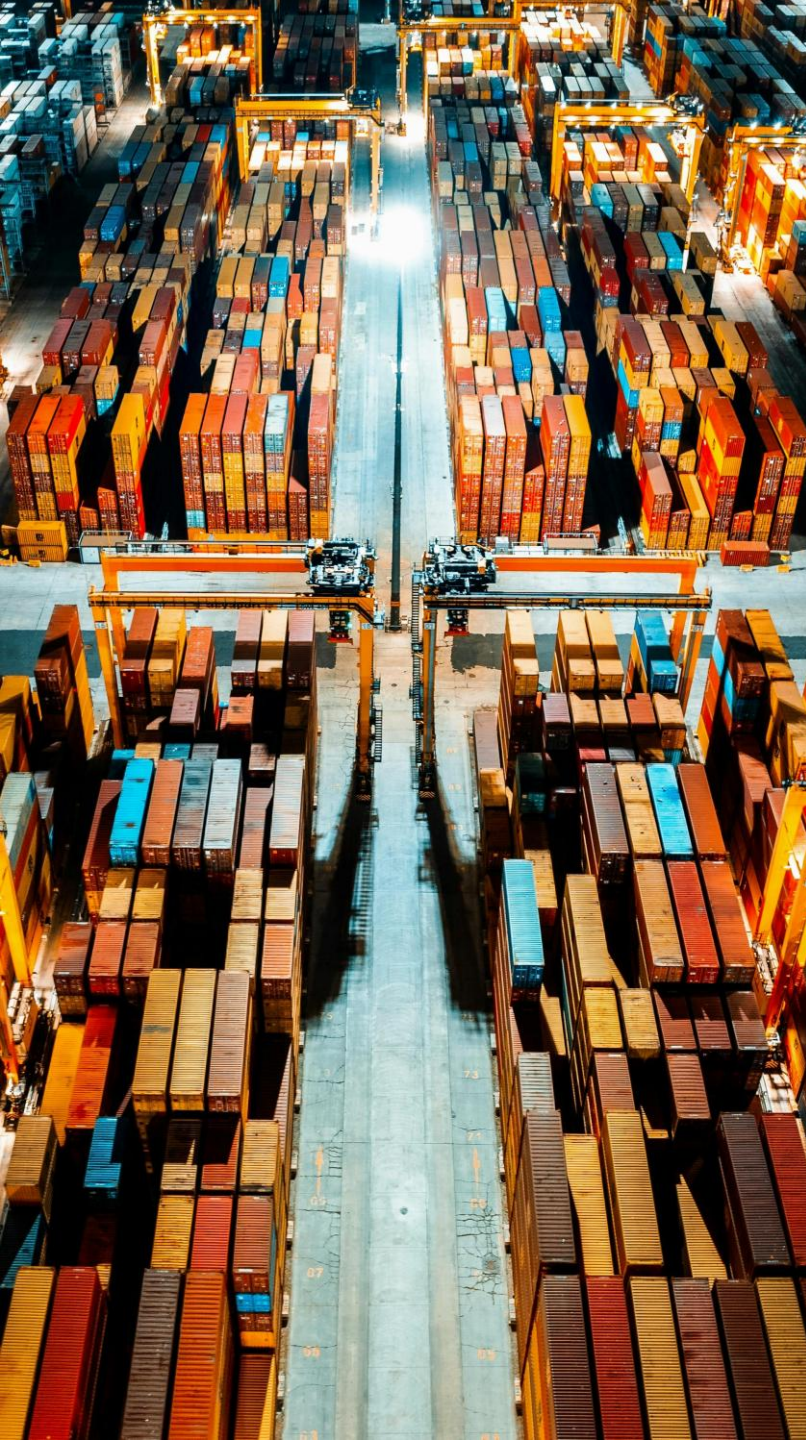
- Pojednostaviti procedure za zapošljavanje stranaca na **45 dana**
- Produžiti važenje radnih dozvola sa **jedne na tri godine**
- Uvesti sistem “**zelene karte**” za deficitarna zanimanja

3. POREZNI SISTEM

PRINCIPI:

- Za prerađivačku industriju (područje C) koja u Federaciji BiH trenutno zapošljava nešto manje od 100.000 radnika, **prepoloviti doprinose** za PIO, zdravstvo osiguranje i nezaposlenost, odnosno na **ukupno 18% bruto plate**, uz ukidanje ostalih naknada
- Porez na dobit kompanija u prerađivačkoj industriji smanjiti na **0**, uz istovremeno uvođenje poreza na dividendu za sve kompanije u iznosu od 10%
- **Ukinuti doprinose na prekovremeni rad**, doprinosi bi se plaćali isključivo na redovne radne sate, po uzoru na novi njemački model
- **Dopunski rad** dozvoljen i kod istog poslodavca, ne samo kod drugog

4. CARINE

PRINCIPI:

- Umjesto godišnjih suspenzija carina, uvesti **trajnu kategoriju oslobađanja od carina**. Primijeniti nultu carinsku stopu na **repromaterijale, mašine, rezervne dijelove i opremu** koja se ne proizvodi u Bosni i Hercegovini
- Ukinuti akcize na alkohol koji se koristi isključivo u proizvodnim procesima
- Ubrzati i pojednostaviti carinske procedure i protok robe na granicama

5. DIREKTNI FINANSIJSKI POTICAJI

PRINCIPI:

- Kao podršku uvođenju novih tehnologija, povećanju produktivnosti i konkurentnosti, **osigurati sredstva** putem Razvojne banke FBiH po modelu:
  - 30% vrijednosti opreme kao grant,
  - 70% kao dugoročni kredit pod povoljnim uslovima
- Pored opreme, iste uslove definisati i za **povećanje energetske efikasnosti**
- Najveći dio (min. 75%) poticajnih sredstava preko zavoda za zapošljavanje usmjeriti u industriju
- Osigurati **obavezno praćenje efekata** svih dodijeljenih poticaja od strane Razvojne banke FBiH
- Omogućiti korištenje **zaliha berzanskih roba** kao kolateralu za kreditna zaduženja

6. DIGITALIZACIJA INDUSTRIJE I INOVACIJE

PRINCIPI:

- Fokus na povećanje produktivnosti i dodane vrijednosti
- Sufinansiranje digitalizacije proizvodnje kroz razvojne programe
- Transparentna dodjela sredstava i jasni kriteriji
- Grantovi za istraživanje i razvoj
- Programi službi za zapošljavanje s ciljem podrške digitalnim vještinama i dokvalifikacije radnika

FOND ZA REINDUSTRIJALIZACIJU FEDERACIJE BIH

- Mjere usmjerene isključivo na prerađivačku industriju
- Predlaže se uspostavljanje **Fonda za reindustrijalizaciju Federacije BiH**, koji bi na sistemski i transparentan način finansijski podržavao realizaciju svih navedenih aktivnosti i projekata

Implementacija:

- jasno definisani projekti i zakonski okvir
- sprječavanje zloupotreba i selektivne primjene
- obavezni mehanizmi kontrole i evaluacije

TREKUTNO STANJE

Koksara Lukavac

Nova Źeljezara Zenica

F BiH

**UDRUŽENJE
POSLODAVACA**

**HVALA NA
PAŽNJI**